

Teknikföretagen

Tillväxttoppen har passerats – men USA sticker ut

Uppdatering av konjunkturläget från Teknikföretagen

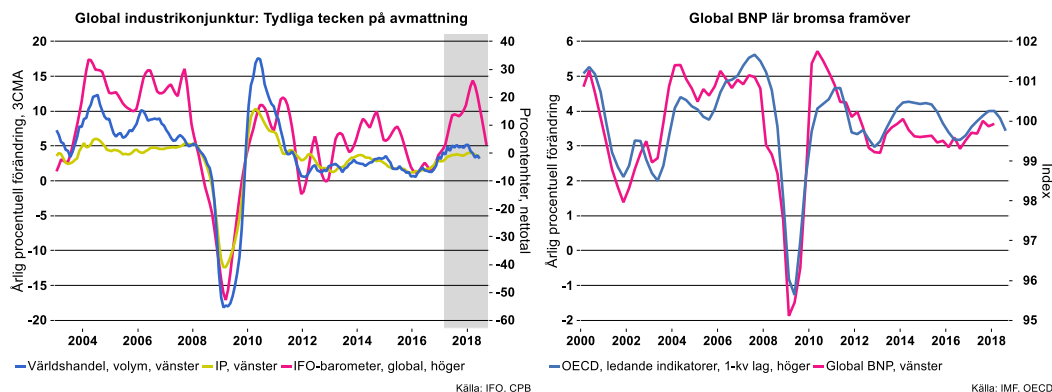
25 september 2018

Tillväxttoppen har passerats – men USA sticker ut

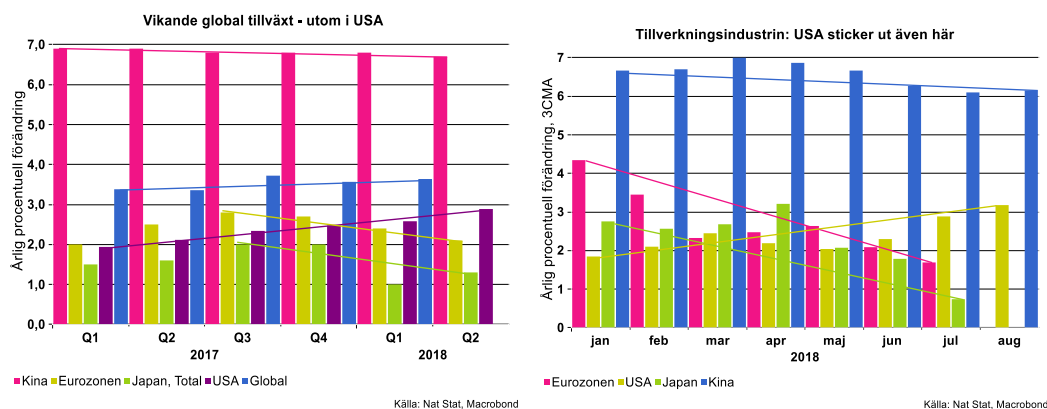
Teknikföretagen har under året argumenterat för att den globala tillväxttoppen passerats i denna konjunkturcykel. Den utvecklingen får stöd i sommarens dataskörd. Efter en snabb acceleration i världshandeln under 2016-2017 har tillväxttakten således mattats betydligt under loppet av 2018 och verkar återvända mot de mediokra tal som noterades under åren 2012-2015.

Världshandeln har under återhämtningen inte varit i närheten av den fart som noterades innan finanskrisen (se diagram nedan till vänster). Även den globala industriproduktionen har svalnat en aning de senaste månaderna, om än inte lika påtagligt.

Internationella valutafonden (IMF) redovisar kvartalsvis global BNP men har ännu så länge bara kommit till första kvartalet 2018. Även med detta mått förefaller det dock som om den globala tillväxten toppade ut kring årsskiftet (se diagram nedan till höger).

Såväl BNP som industriproduktion har bromsat också i de flesta större ekonomier de senaste kvartalen. Undantaget är USA där regeringens kraftigt expansiva finanspolitik i första hand i form av stora skattesänkningar, har givit en skaplig skjuts till ekonomin (se diagram nedan).

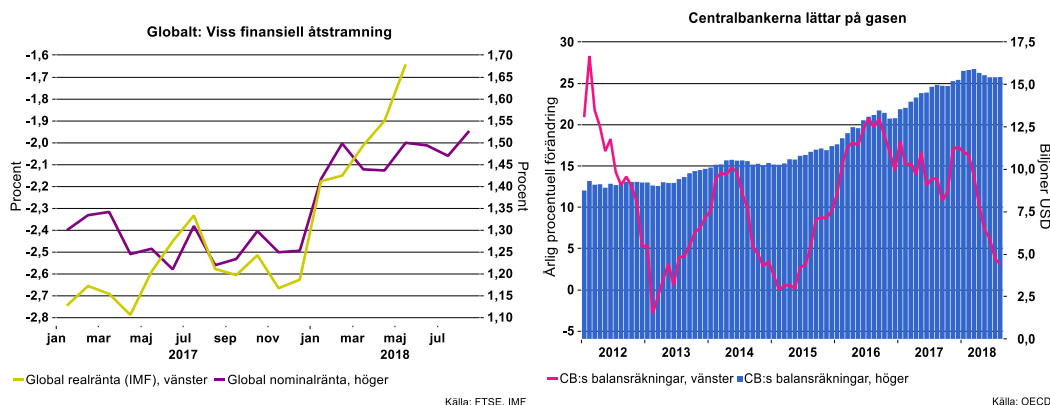

Stramare finansiella förhållande bromsar världsekonomin

Inbromsningen i den globala ekonomin inleddes flera månader innan handelskriget mellan, i första hand, USA och Kina eskalerade från ord till

handling. Det indikerar att andra, mer grundläggande krafter som drivit världsekonomin de senaste åren nu börjat försvagas. Ekonomier som Eurozonen och USA har till exempel vuxit betydligt snabbare än sin tillväxtpotential de senaste åren. En inbromsning borde därmed inte komma som en överraskning.

Dessutom har världens centralbanker bromsat tillförseln av finansiellt bränsle under loppet av året.

Världsmarknadsräntorna har stigit rejält de senaste månaderna. Trots att de fortfarande är mycket låga i ett historiskt perspektiv handlar det ändå om en ökning med drygt 20 procent. Också realräntan har stigit ordentligt även om den fortfarande är kraftigt negativ (diagrammet ovan till vänster, endast data till och med maj 2018).

En annan indikation på att centralbankerna lättat ordentligt på gasen är att deras samlade balansräkningar inte alls växer i samma takt som tidigare (se bilden ovan till höger). Tillskottet av likviditet var enormt under 2015 - 2017, närmare 6 biljoner USD, motsvarande en ökning med drygt 4 procentenheter av global BNP. Det senaste året har flertalet centralbanker börjat bromsa sina kvantitativa lättnader i form av inköp av finansiella tillgångar. Under 2018 har man t o m börjat banta balansräkningarna i absoluta tal – även om de fortfarande växer i årstakt.

Visserligen är centralbankerna fortfarande försiktiga men det mesta tyder ändå på att bantningen av balansräkningarna kommer att fortgå, så länge världskonjunkturen inte viker dramatiskt eller inflationen dyker. Dessutom lär Federal Reserve fortsätta sin försiktiga normalisering av styrräntan. Det lär dröja innan andra stora centralbanker som ECB och Bank of Japan följer efter, men sammantaget talar det mesta ändå för försiktigt stigande världsmarknadsräntor och något stramare finansiella förhållanden framöver.

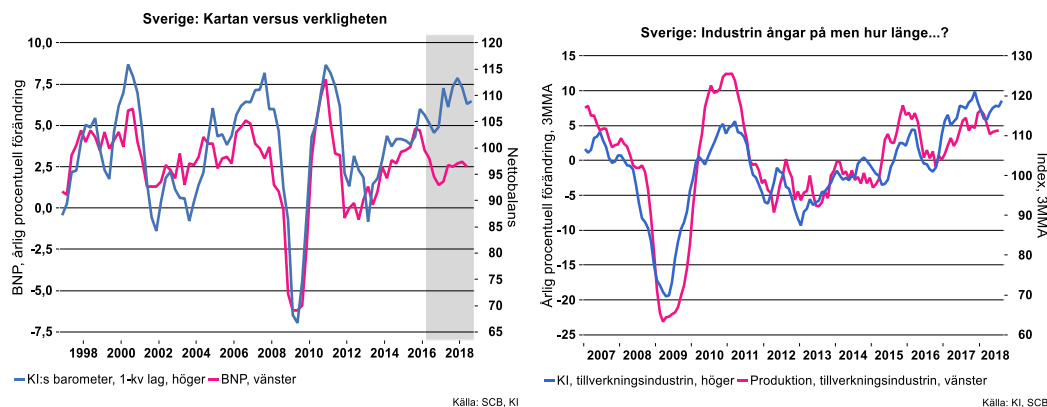
Sinande monetärt bränsle talar i sin tur för att den globala konjunkturen fortsätter att svalna de närmaste åren. Till detta måste läggas effekterna av det eskalerande handelskriget de senaste månaderna och av Brexit. Tillkommer gör också negativa effekter av dollarförstärkning och stigande räntor i diverse tillväxtekonomier - redan ett faktum exempelvis i Argentina och Turkiet - med enorma dollarskulder.

Ska vi fästa någon tilltro till indikatorer som t ex IFO:s globala barometer och OECD:s ledande indikatorer talar även dessa för en global inbromsning framöver (se diagram på föregående sida). Räkna alltså med lägre global tillväxt framöver.

Även Sverige bromsar!

Preliminära BNP-data för andra kvartalet pekade på en överraskande stark svensk tillväxt under första halvåret 2018, vilket föranledde många bedömare att höja sina BNP-prognoser. Efter att SCB slipat till data för någon vecka sedan framträder dock en i stora stycken annorlunda bild: Tillväxten hittills under 2018 har varit betydligt lägre än tidigare annonserats. Dessutom skrev SCB ner BNP rejält för 2016-2017.

Det är inte bara SCB som har anledning att fundera över tillförlitligheten i statistik och metod. Som Teknikföretagen betonat ett flertal gånger har även Konjunkturinstitutet problem med sin viktigaste barometer som kraftigt överskattat den svenska BNP-tillväxten under senare år (se diagram nedan till vänster), ett problem som man för övrigt delar med flertalet andra "barometermakare". Vår uppfattning har varit att det stora gap som öppnats upp mellan stämningläge och hårda data i första hand kommer att slutas uppifrån-och-ner – det vill säga att barometrarna visar på för stor optimism – och det finns ingen anledning att byta denna ståndpunkt.

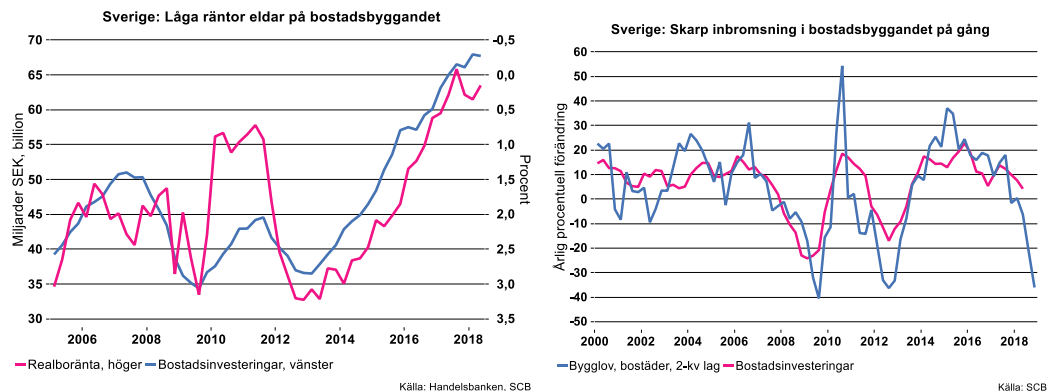
Även om ekonomin i sin helhet, trots all optimism, inte rosat marknaden har industrin fortsatt att gå bra. Här överensstämmer dessutom barometrar och hårda data betydligt bättre. Samtidigt finns det tydliga tecken på att det bästa ligger bakom oss även vad gäller industriproduktionen, ökningen i årstakt har exempelvis avtagit på sistone (mer om tillverkningsindustrin i följande avsnitt). Eftersom svensk industri exporterar merparten av sina produkter leder en global avmattning mer eller mindre med nödvändighet till att konjunkturen mattas. Skulle byggkonjunkturen dessutom svalna såsom vi räknar med innebär det ytterligare påfrestningar på industrin (mer om detta i följande avsnitt). Dessutom räknar vi med att tjänstesektorn kommer att bromsa mot bakgrund av svagare såväl inhemsk- som exportefterfrågan (mer om tjänsteproduktionen i följande avsnitt).

Sammantaget har även svensk BNP-tillväxt passerat sin cykliska klimax och lär avta under kommande kvartal.

Inbromsning av bostadsbyggandet ger försvagad tillväxt inom industrin

Bostadsbyggandet har under senare år varit ett draglok för tillväxten i den svenska ekonomin. Byggsektorn är också den sektor som gynnats mest av Riksbankens ultralätta politik. Den reala boräntan steg visserligen en aning i

början året på grund av en något lägre inflation, men är fortfarande extremt låg. Nu verkar däremot den starka byggkonjunkturen ha svalnat – trots en fortsatt ultralätt penningpolitik.

Byggloven är en god ledande indikator för bostadsinvesteringarna. Antalet beviljade bygglov har fallit dramatiskt i årstakt och indikerar att bostadsbyggandet sannolikt kommer att redovisa tvåsiffriga negativa årstakter under slutet av året och början av 2019. Trots fortsatt låga bolåneräntor och bostadsbrist på många håll är det alltså tydligt att byggkonjunkturen kommer att bromsa kraftfullt framöver. Även för kommersiella fastigheter minskar antalet beviljade bygglov i årstakt, men inte lika kraftigt som för bostäderna.

Den svagare byggkonjunkturen kommer att påverka tillväxten inom industrin. En enkel regression mellan bostadsinvesteringarna och tillverkningsindustrins förädlingsvärde för år 2000 och framåt indikerar att ett fall på 1 procent i bostadsinvesteringarna leder till en minskning på en halv procent i tillverkningsindustrins produktionstillväxt räknad i förädlingsvärde.

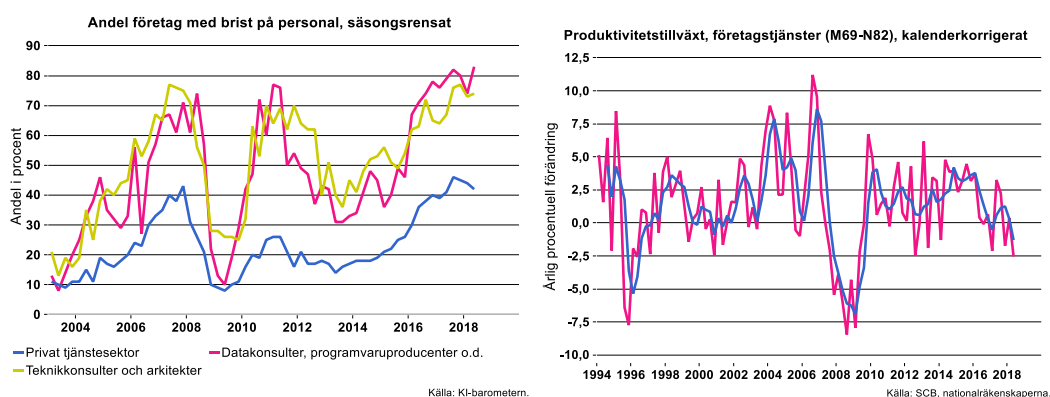
Inom teknikindustrin påverkas särskilt underleverantörerna till byggindustrin. Här finns alltifrån tillverkare av ventilationssystem och VVS-utrustning till leverantörer av metallstommar och fästelement. Denna delbransch av teknikindustrin omsätter årligen cirka 100 miljarder kronor. 50 procent av försäljningen går till hemmamarknaden medan resterande del går på export.

Förutom de direkta effekterna på byggindustrin och dess leverantörer inom teknikbranschen påverkas också andra sektorer inom svensk ekonomi av minskat byggande. Sammantaget kan vi alltså förvänta oss tydliga effekter på Sveriges ekonomi även mer generellt av en svagare byggkonjunktur.

Tjänstesektorns tillväxt hålls uppe av högteknologisk produktion

Trots det höga resursutnyttjandet i många tjänstebranscher steg tillväxten i den privata tjänsteproduktionen i Sverige under andra kvartalet i år. Det var en uppgång för främst parti- och detaljhandeln samt informations- och kommunikationstjänster (där datakonsulter och telekom, inklusive Ericsson AB från och med år 2015, ingår i statistiken över tjänstesektorns produktion), som stod för hälften av hela den privata tjänstesektorns produktionsökning andra kvartalet. Hittills i år har tjänsteproduktionen inom den privata sektorn ökat med 3,2 procent jämfört med motsvarande halvår 2017.

Ännu håller sig efterfrågan relativt stark för datakonsultbranschen, men drygt 80 procent av företagen har brist på personal, vilket naturligtvis hämmar produktionstillväxten. Till viss del kan resursbristen underlättas genom outsourcing till utlandet och import av datatjänster, men cirka 80 procent av företagen anser ändå att personalbristen är det främsta hindret för verksamheten, enligt KI-barometern. Nästan en lika stor andel av teknikkonsulter och arkitekter, 3/4, har brist på personal, se diagram till vänster nedan.

Det är för övrigt en utbredd brist på högkvalificerad arbetskraft även inom fler typer av företagstjänstbranscher. Med för liten tillgång till kompetens som kan höja produktionsvärdet per sysselsatt hämmas produktivetstillväxten. Det märks tydligt särskilt för de branscher som har störst problem med kompetensbrist inom tjänstesektorn, inte minst olika typer av företagstjänster, se diagram till höger ovan.

För tjänstesektorn totalt sett har produktiviteten krympt alltmer under de senaste åren. Det är främst en ökning av antalet sysselsatta som förklarar varför produktionen trots allt kunnat hållas uppe, se diagram nedan. Den försämrade produktiviteten jämfört med innan finanskrisen kan förklaras dels av att arbetskraftens kvalitet, (mätt som förändring av dess utbildningsnivåer), bidragit betydligt mindre till en ökning av tjänstesektorns förädlingsvärde från finanskrisen och framåt jämfört med tidigare period från mitten av 1990-talet, enligt SCB:s beräkningar.¹ Dessutom har bidraget från multifaktorproduktivitet (MFP) till tjänstesektorns tillväxt så gott som upphört under de senaste två åren. Med andra ord tyder det på att användningen av produktionsresurserna inom tjänstesektorn inte längre blivit effektivare.² Det kan mycket väl höra samman med att företagen inte hittar tillräckligt med högkvalificerad arbetskraft som normalt bidrar till en effektivare användning av ny teknologi i produktionen med mera. Det är en klar skillnad jämfört med perioden innan finanskrisen då MFP bidrog klart mer till ett ökat förädlingsvärde i tjänstesektorn. Bidraget under 2017 var endast 0,1 procentenhet från MFP till ökningen av tjänstesektorns

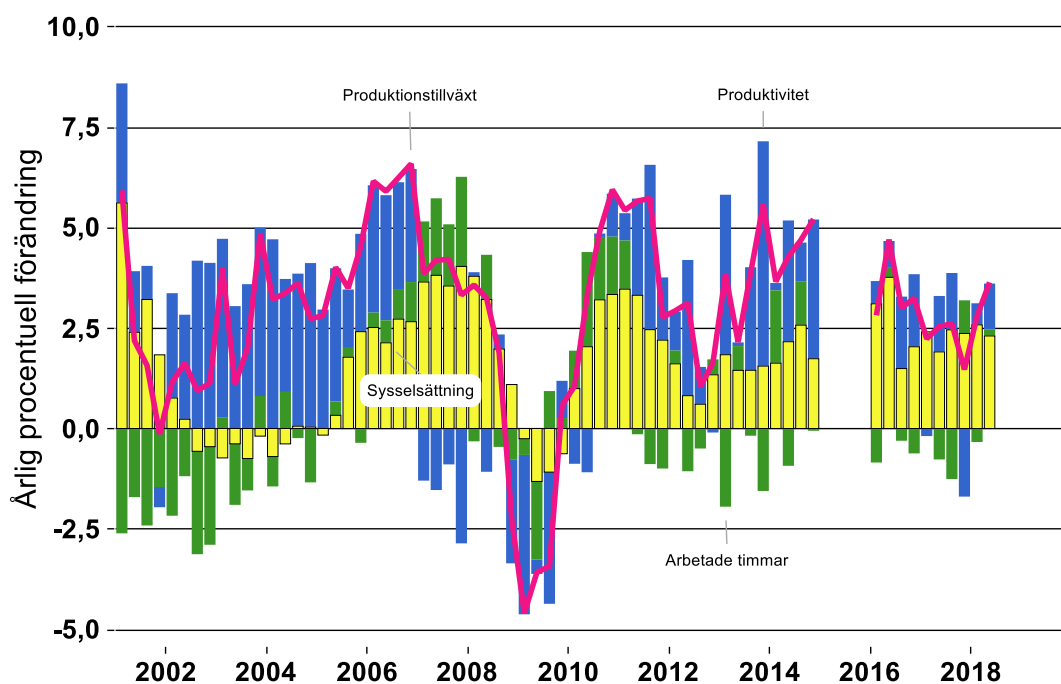
¹ Se vidare nationalräkenskaperna, SCB.

² MFP är ett mått på effektiviteten i produktionen eller den tekniska utvecklingen. MFP fångar upp de övriga produktionsfaktorer som förklarar förädlingsvärdets tillväxt utöver materiellt samt immateriellt produktionskapital, arbetade timmar samt arbetskraftens kvalitet.

förädlingsvärde med totalt 2 procent det året. MFP bidrog alltså knappt alls till tjänstesektorns tillväxt.

Produktionstillväxten i privat tjänstesektor uppdelad på dess delkomponenter

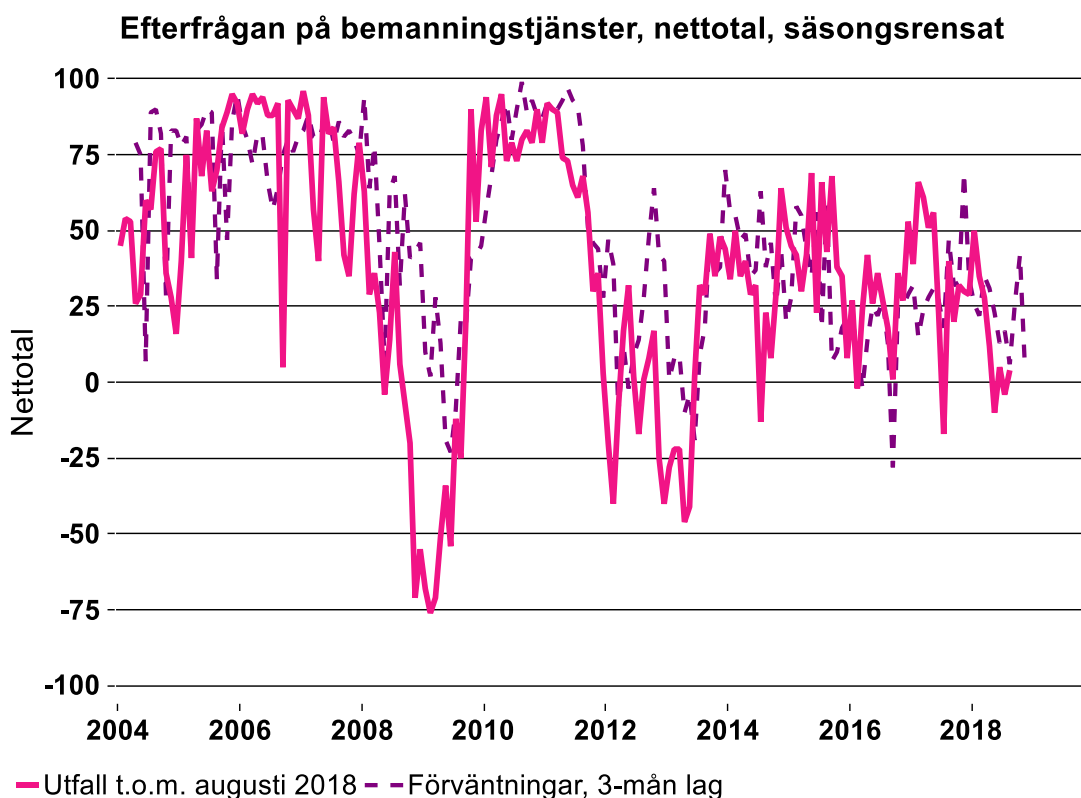
Källa: SCB, nationalräkenskaperna.

Tecken på annalkande försvagning av efterfrågan

Flera tjänstebranscher har under senare tid visat tecken på att bromsa in, bland andra arkitekter, vilket kan kopplas till en mer märkbar minskning av bostadsinvesteringarna som kan väntas under resten av året. Även bemanningsbranschen visar tecken på mindre optimism om efterfrågan under de närmaste månaderna, enligt KI-barometern, se diagram nedan. Den faktiska utvecklingen visar också en försvagning. Omsättningen för hela branschen har visat en gradvis avmattning från en tillväxttopp första kvartalet 2017. Denna bransch ger normalt tidiga signaler om en konjunkturvändning för industrin, som har en relativt stor andel av bemanningsbranschens omsättning, 31 procent³.

Vidare kan en nedgång för motorhandeln väntas under tredje kvartalet. Skälet är att hushållen kraftigt ökade sina inköp av bensin- och dieseldrivna bilar under andra kvartalet innan skatterna skulle höjas på dessa från och med 1 juli med det nya bilskattesystemet Bonus-malus. Motorhandeln minskade i juli med 7,3 procent från motsvarande månad förra året, efter en kraftig uppgång under andra kvartalet med drygt 15 procent i årstakt.

³ Se Kompetensföretagens kvartalsrapport för andra kvartalet 2018.

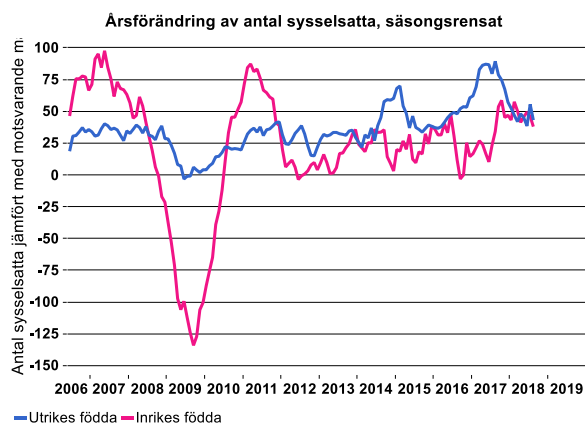

Källa: KI-barometern.

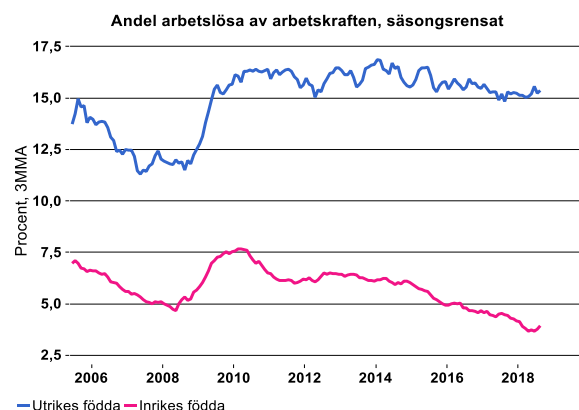
Arbetsmarknaden står och stampar

Trots att det råder en sådan omfattande brist på olika typer av kompetenser på arbetsmarknaden märks nu tecken på att sysselsättningen ökar i allt mindre takt medan arbetslösheten står och stampar på ungefär oförändrad nivå. Den senaste statistiken från SCB:s Arbetskraftsundersökning (AKU) till och med augusti i år visar en nedåtgående trend för ökningstakten av sysselsättningen. I augusti steg antalet sysselsatta med knappt 60 000 jämfört med augusti förra året. I genomsnitt har sysselsättningen ökat med 90 000 hittills i år jämfört med motsvarande period förra året. Det är en avtagande ökningstakt för inrikes födda som förklarar inbromsningen hittills under loppet av året.

Arbetslösheten ser ut att ha bottnat och är på väg att vända uppåt. I genomsnitt uppgår den till 6,3 procent hittills i år, säsongrensat. Den ser dock ut att ha bottnat för inrikes födda, med en rekordlåg arbetslöshet på 3,8 procent hittills i år. Bland utrikesfödda ligger arbetslösheten kvar på lite drygt 15 procent, se diagram nedan.

Källa: SCB (AKU).

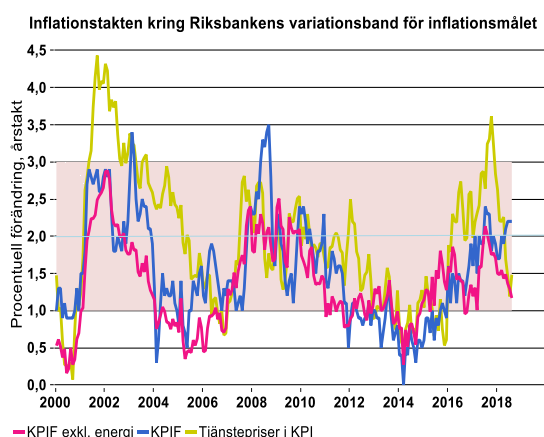

Källa: SCB (AKU).

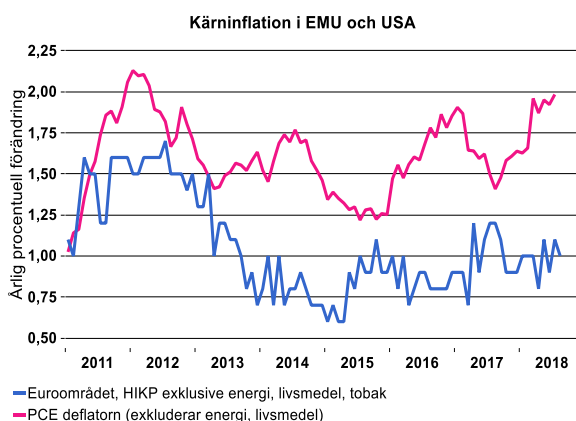
Inflationen i Sverige över målet

I augusti låg inflationstakten enligt KPI med fast ränta (KPIF) på 2,2 procent. Denna målvariabel för Riksbankens inflationsmål har legat över målet på 2 procent sedan maj. Det är främst högre priser på energi samt drivmedel som dragit upp inflationen över de senaste 12 månaderna. Inflationstakten enligt KPIF exklusive energi ("KPIFE") har gradvis fallit under 2018 och låg i augusti på 1,2 procent, se diagram nedan. Riksbanken räknar emellertid med att KPIFE kommer att stiga till ungefär 1,7 procent mot slutet av året och att inflationen kommer fortsätta att ligga över 2 procent resten av året. Ännu högre priser på el till följd av de låga vattenmagasinen efter sommartorkan väntas bidra. Priserna på drivmedel väntas därtill ligga kvar på höga nivåer. Dessutom kan livsmedelspriserna komma att stiga mot slutet av året som en effekt av sommarens torra. Riksbanken räknar nu med att höja styrräntan för första gången sedan 2011, till minus 0,25 procent, antingen i december eller februari 2019. Detta verkar i nuläget vara ett realistiskt scenario såvida inte KPIFE faller ytterligare.

Försvagningen av kronan, som fortsatt under det senaste året, har medfört att priserna på importerade varor stigit, bland annat på livsmedel. Tjänstepriserna har däremot fortsatt att överraska Riksbanken med en svag ökningstakt, senast 1,5 procent i årstakt i augusti.

Källa: Nat Stat, Macrobond

Källa: Nat Stat, Macrobond

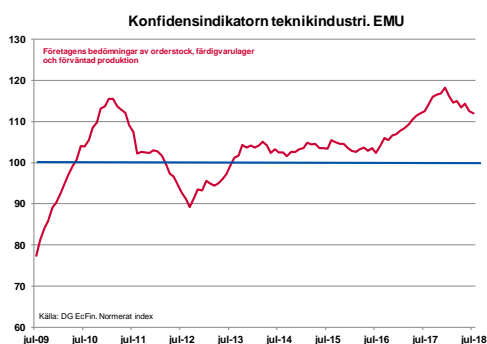
USA ligger före euroområdet i återhämtning och stigande inflation

Kärninflationen, dvs. konsumentpriserna rensade för energi och livsmedel, har stigit till 2 procent i USA, se diagram ovan. Arbetsmarknaden i USA är nu mycket tight med rekordlåg arbetslöshet på 3,9 procent, den lägsta sedan slutet av år 2000. USA har legat före i återhämtningen efter finanskrisen, men först i år märks en tendens till att lönerna börjar ta fart. Återhämtningen i euroområdet har kommit senare och kärninflationen där ligger ännu endast på 1 procent. Inflationstakten inklusive energi, livsmedel och tobak i euroområdet låg på 2 procent i augusti, alltså en liknande effekt av högre energi- och livsmedelspriser som i Sverige. Liksom i Sverige har löneutvecklingen varit svag i samband med fortsatt låg produktivitetstillväxt samt ökad pristransparens och internationell konkurrens, som underlättats av digitalisering och e-handel. Den Europeiska centralbanken (ECB) räknar med en fortsatt långsam uppgång för inflationen och att först om cirka ett år börja höja sin styrränta.

Global industrikonjunktur mattas av

En ökad efterfrågan för global tillverkningsindustri startade under senare delen av 2016 och har fortgått till och med inledningen av 2018, i hög grad till följd av ett ökat investeringsbehov. Tillväxten i globala investeringar ökade måttligt 2016 eller med 2 procent, för att tillta under 2017 till en ökning på 4 procent. I år räknar vi med att tillväxten för globala investeringar bli några tiondels procentenheter högre än i fjol för att återigen dämpas 2019 till en ökning på 3,5 procent.

Uppsvinget för industrin globalt återspeglas i klart positivare utfall enligt flertalet konjunkturindikatorer. Inom EU/EMU rapporterar industrin orderstockar, resursbehov samt kapacitetsutnyttjande som högre än historiska genomsnitt. Dessa indikatorer har emellertid inte ökat under loppet av 2018 och merparten av dem har redan passerat bäst före datum.

Joyride med Don och Xi

Det är dags att börja vänja sig vid och hantera lägre tillväxt och konstatera att positiva ekonomiska "chocker" för närvarande är få till antalet. Dessvärre är risken för negativa chocker desto större.

Ett eskalerande handelskrig kan kanske bli den största ekonomiska chocken på kort sikt. Den kommer naturligtvis inte ta död på världshandeln, men inverka negativt på tillväxten, öka osäkerheten, frysa investeringsprojekt, bidra till ökade kostnader och högre priser, minskad efterfrågan och lägre företagsvinster samt stuva om i internationella förädlingskedjor. Åtskilliga varor är redan eller förväntas bli föremål för "ingripanden", det vill säga högre handelshinder. Motorfordon är en

sektor som kan påverkas i hög grad. En tumregel antyder att priselasticiteten på kort sikt ligger i häradet 0,8-1,2. Om vi exempelvis antar en elasticitet på ett (1) ger 10 procents prisuppgång ett initialt volymfall i försäljningen med lika mycket, det vill säga med 10 procent.

Storbritannien och dess ansökan om äktenskapsskillnad med övriga Europa, som kanske inte ens blir ett särboförhållande framöver, är naturligtvis ytterligare en negativ chock och bidrar till osäkerhet och att framtida projekt läggs på is. Till detta kan tilläggas, som vi nämnde ovan, länder med omfattande dollarskulder och institutionellt krisande länder i Sydamerika.

Samtidigt saknar världsekonomin en stark motor. Tidigare var Kina motorn i världsekonomin. Denna effekt har avtagit och avtar ytterligare framöver. Industriproduktionen i Euroländerna och USA kan, vid frånvaro av allt för stora negativa chocker och utan en stark motor i världsekonomin, möjligtvis traggla på med en tillväxt i genomsnitt på max 1 respektive 1,5 procent per år.

Ingen skjuts i EMU – något bättre fart i USA

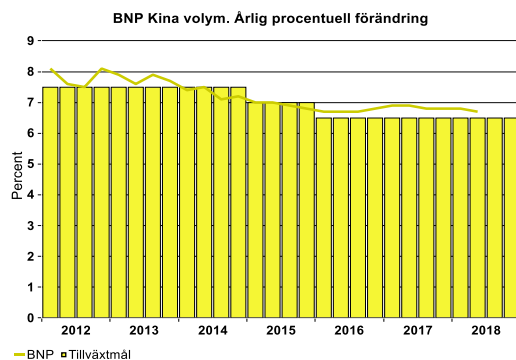
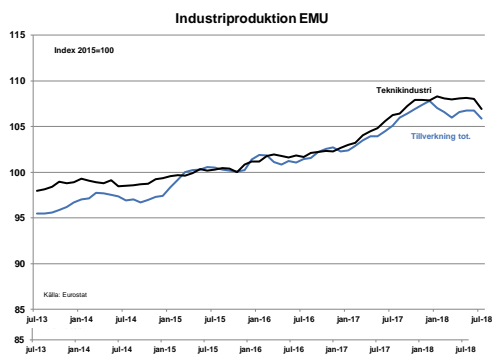
I Euroländerna har produktionsnivån för tillverkningsindustrin minskat mellan årsskiftet och juli i år. Visserligen störs bilden av speciella faktorer inom fordonsindustrin där nya emissionsregler för närvarande inneburit en tillfälligt minskad produktionsnivå. En del av denna nedgång förväntas tas igen under sista tertialet. Oaktat detta är det ändå en relativt bred inbromsning i olika delbranscher inom tillverkningsindustrin. Exempelvis visar trä, papper, kemi, mineralprodukter, gummi och plast samt livsmedel en svagt minskad produktionsnivå sedan årsskiftet. Därtill tillkommer också en något minskad produktionsnivå i den största delbranschen maskinindustrin. Av de större delbranscherna är det bara läkemedelsindustrin som visar en högre produktionsnivå för närvarande jämfört med årsskiftet.

Mot nollpunkten i EMU?

Trots denna inbromsning är produktionsnivån för tillverkningsindustrin i EMU fortfarande högre under juni/juli i år jämfört med motsvarande period i fjol eller 2,5 procent. Sker ingen ökning i produktionsnivån framöver, kommer produktionstillväxten gå mot noll mot slutet av 2018 och slå om till negativ vid årsskiftet 2018/2019. Nu räknar vi ändå med att tillväxten tilltar något framöver när fordonsindustrin kommer tillbaka till lite mer normal aktivitet. Industriproduktionen förväntas öka måttligt i år eller med 1,5 procent jämfört med den relativt höga tillväxten på 3,2 procent under återhämtningen 2017. Sammantaget räknar vi med en produktionsökning för industrin i Euroländerna på 1,5 procent även 2019, ungefär i linje med det historiska genomsnittet.

I USA är bilden för industrin lite annorlunda än i Euroområdet. Produktionsnivån har ökat successivt under loppet av 2018 efter en påfallande låg produktionstillväxt på 1,5 procent i fjol. Också här på det historiska genomsnittet

för de senaste tjugo åren. Vi räknar med att produktionen för tillverkningsindustrin i USA ökar med 2,5 procent i år men dämpas något, till 2 procent 2019.

Källa: Nat Stat, Macrobond

Data från Kina visar som vanligt att tillväxten för industrin är fortsatt hög jämfört med andra länder, men är samtidigt en skugga av sitt forna jag. Det första halvåret i år växte industriproduktionen ungefär som i fjol eller med 6,5 procent, för att dämpas något under juli och augusti till drygt sex procent. Högre tillväxt än genomsnittet visar läkemedel och livsmedel samt inte minst IT-hårdvara som visade exceptionellt hög tillväxt i augusti, 17 procent i årstakt.

Fordonsindustrin har dock gått i stå. Visserligen är suget efter elfordon högt och förväntas förbli högt de kommande åren som följd av politisk styrning och subventioner. Dessa elfordon är dock inte något komplement till fossildrivna fordon, utan substitut. Inhemsk personbilsförsäljning som ökade från 10,3 miljoner enheter 2009 till 24,3 miljoner enheter 2016 visar låg tillväxt sedan dess. Med lite tur ökar den med 3 procent i år. Få saker talar för att försäljningstillväxten 2019-2020 kommer att överstiga årets förväntade tillväxtsiffror. Produktionstillväxten för fordon går hand i hand med försäljningen. Exporten växer visserligen men ännu så länge från låg nivå.

Tillväxten för industrin i Kina är hyggligt lätt att bedöma då den ska jämkas ihop med politiska mål för den samlade BNP-tillväxten. Vi räknar mot bakgrund av den önskade politiska tillväxt som bestäms politiskt, att industriproduktionen ökar med 6 procent nästa år. Om detta är den faktiska utvecklingen är en annan sak. Teknikindustrin i Kina fick draghjälp av den internationella investeringsuppgången i fjol och produktionen ökade med 10,5 procent. I år räknar vi med en dämpning till 8 procent och en ytterligare nedväxling mot industrins samlade genomsnitt på 6 procent nästa år.

Råvarutrycket avtar

För industrin globalt har prisuppgången under det senaste året varit av traditionell typ, det vill säga främst råvarubaserad med ett tryck upp för oljebaserade produkter samt för trä, massa, papper, stål och metaller. Högre upp i förädlingskedjan har pristrycket varit lägre och "trollats bort" med produktivitet, lägre vinstmarginaler och med en mindre tendens till ökade priser.

Sammantaget ökade Teknikföretagens stål- och metallprisindex för teknikindustri i Sverige med 7,5 procent räknat i SEK mellan januari och juni i år. Förutom ökade spotpriser har bidraget till prisuppgången även kommit från en försvagning

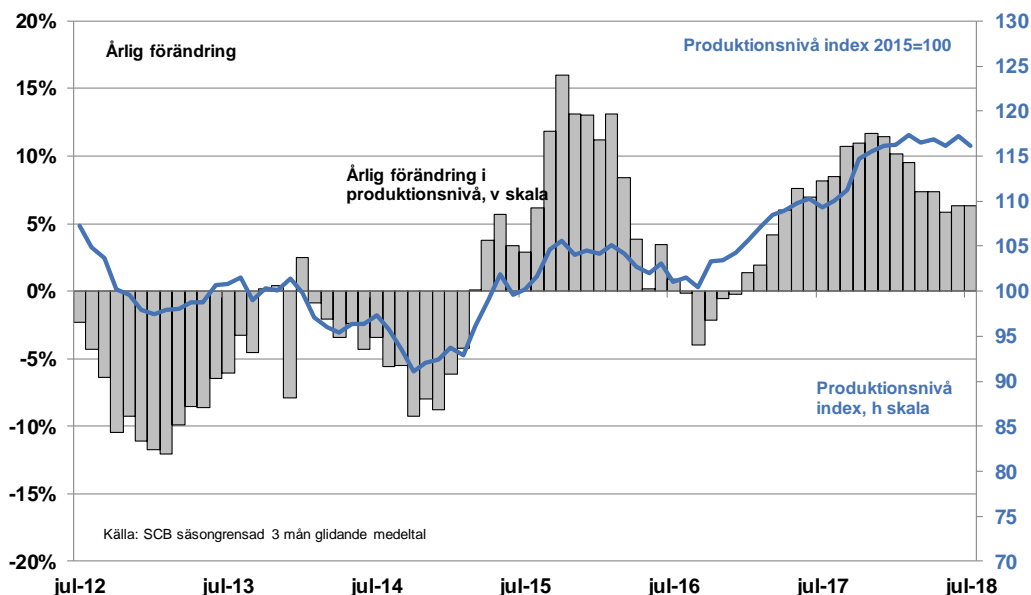
av kronans växelkurs. Räknat i euro var ökningen betydligt lägre, dryg 1 procent under samma period. En klar konkurrensnackdel för Sveriges vidkommande således.

Med start vecka 23 i år stannade prisuppgången på metaller som zink, koppar och aluminium. Därefter noteras ett omfattande prisfall för dessa på sammantaget 15 procent räknat i SEK. Bakom prisnedgången ligger, förutom traditionell spekulering och utbudsstörningar, en sämre tillväxt för global tillverkningsindustri. Kina, som konsumerar 70 procent av världens zink och hälften av koppar och aluminium, har naturligtvis också bidragit till prisnedgången liksom trögheter i Euroområdet.

Teknikindustri globalt noterar följaktligen högst prisuppgång i metallvaruindustrin, som får ta största smällen av ökade globala stål- och metallpriser. I övriga branscher noteras också generellt högre priser, men ännu i begränsad grad. I år förväntas industrins producentpriser i lokala valutor öka med 1,5 procent vardera i Euroområdet och USA, men med 3 procent i Sverige som följd av den dopade valutan. Fallet i metallpriser och stålpriser som nått toppen för denna gång bidrar till lägre prisökningar för teknikindustri nästa år. Detta innebär 1 procent i Euroområdet och USA och 1,5 procent i Sverige i lokala valutor. Generellt gäller att den årliga prisutvecklingen (oaktat omfattande störningar i växelkurser) för teknikindustri i Sverige, USA och Euroområdet ligger under inflationsmålet i dessa länder. Detta beror bland annat på globalisering och ökad internationell konkurrens.

Medelmåttig utveckling för teknikindustrin i Sverige

Produktionsvolym teknikindustri totalt. Sverige

Teknikindustri utgör 35, 45 respektive 50 procent av den totala tillverkningsindustrin i Kina, USA och Euroområdet. Det förlopp vi ser för hela tillverkningsindustrin i respektive land/område är också i stort sett det vi ser för teknikindustri. Produktionen i teknikindustrin i Euroområdet förväntas öka med 2,5 procent i år, att jämföra med förhållandevis höga 4,5 procent i fjol. Nästa år

förväntas tillväxten växla ner till 1,5 procent. Det är inte speciellt illa, utan i stort sett på det historiska genomsnittet.

Teknikindustri i Sverige följer i stort sett mönstret inom Euroområdet. Produktionsnivån har planat ut och har sammantaget varit i det närmaste oförändrad mellan februari och juli i år. Här är det dock en skillnad mellan delbranscher. Till skillnad från Euroområdet har produktionsnivån för investeringsvaror ökat, om än i mycket måttlig takt. I stället är det fordonsindustrin som visar en liten produktionsminskning. Här påverkas naturligtvis utvecklingen av nya fordonsmodeller, bland annat gamla och nya Volvo V60. Volymerna kommer dock igång i högre omfattning i personbilsindustrin under innevarande halvår. Samtidigt visar Teknikföretagens barometerundersökning att orderingången förvisso ökar för maskinindustrin men i dämpad omfattning. Vi räknar således med att produktionsnivån sammantaget inte kommer att öka speciellt mycket framöver. Tillväxttakten ökar för fordon, men dämpas för maskinindustrin. Detta medför en sammantagen produktionsökning för teknikindustrin på 8 procent i år. Med uppsvinget bakom oss och avtagande global tillväxt förväntas produktionsökningen landa på medelmåttiga 2,5 procent nästa år, enligt vår bedömning.

Detta är en kort uppdatering av konjunkturläget som publiceras under perioden mellan ordinarie konjunkturprognoser, som utges två gånger per år i maj och november. Författare är Teknikföretagens ekonomer Mats Kinnwall, chefekonom, Lena Hagman, Bengt Lindqvist och Robert Tenselius.